

3278. $x_1 = \frac{5 \cdot \pi}{12} + k \cdot \pi$; $x_2 = \frac{\pi}{12} + l \cdot \pi$. Alkalmazzuk a tangensre való összegzési képletet, majd kapunk egy egyenletet $\operatorname{tg} x$ -re. Szorozzunk be a nevezővel és $\operatorname{tg} x$ -re egy másodfokú egyenletet kapunk, amelyet oldjunk meg.

3279. $x_1 \approx 1,1503 + k \cdot \pi$; $x_2 \approx -1,1503 + l \cdot \pi$. A $\operatorname{tg} 2x$ -et fejezzük ki $\operatorname{tg} x$ -szel, majd szorozzunk a nevezővel. Rendezés után alakítsuk szorzattá az egyenletet!

3280. a) $x = \frac{\pi}{6} + k \cdot \pi$. Alkalmazzuk a megfelelő összegzési tételt a bal oldalon, majd helyettesítsük be a megfelelő nevezetes hegyesszögek szögfüggvényeinek értékeit, ezután osszuk $\cos x$ -szel, amikor ez nem nulla. Mutassuk meg, hogy $\cos x$ nem lehet nulla. b) $x = \frac{\pi}{4} + k \cdot \pi$. Hasonló

módon járjunk el, mint az előző feladatnál! c) $x = \frac{\pi}{6} + k \cdot \pi$. Hasonló módon járjunk el, mint az előző két feladatnál!

d) $x_1 = k \cdot \pi$; $x_2 = \frac{\pi}{4} + l \cdot 2 \cdot \pi$; $x_3 = -\frac{\pi}{4} + m \cdot 2 \cdot \pi$. Hasonlóan kezdjük el, mint az előzőeket, majd rendezzük nullára és alakítsuk szorzattá! e) $x_1 = \frac{\pi}{2} + k \cdot \pi$;

$x_2 = \frac{\pi}{6} + l \cdot 2 \cdot \pi$; $x_3 = \frac{5 \cdot \pi}{6} + m \cdot 2 \cdot \pi$. Hasonlóan járjunk el, mint az előző feladatnál.

f) $x_1 = \frac{\pi}{2} + k \cdot \pi$; $x_2 = \frac{\pi}{3} + l \cdot 2 \cdot \pi$; $x_3 = -\frac{\pi}{3} + m \cdot 2 \cdot \pi$. Hasonlóan oldhatjuk meg, mint az előző két feladatot.

3281. a) $x \approx 0,2318 + k \cdot \frac{\pi}{2}$. Vegyük figyelembe, hogy $\sin 4x = 2 \cdot \sin 2x \cdot \cos 2x$, másrészt $\sin^2 2x + \cos^2 2x = 1$, a kapott egyenletet osszuk el $\cos^2 2x$ -szel, amikor ez nem nulla! Ekkor $\operatorname{tg} 2x$ -re kapunk egy másodfokú egyenletet, amelyet oldjunk meg! Mutassuk meg, hogy $\cos 2x$ nem lehet nulla! b) $x_1 \approx -0,0477 + k \cdot \frac{2 \cdot \pi}{5}$; $x_2 \approx 0,6760 + k \cdot \frac{2 \cdot \pi}{5}$. Hasonló módon kezdetjük megoldani, mint az előző egyenletet. Kapunk $\sin 5x$ -re egy másodfokú egyenletet, ha $\cos^2 5x = 1 - \sin^2 5x$ -et figyelembe vesszük.

3282. a) $x_1 = \frac{\pi}{4} + k \cdot \pi$; $x_2 = \frac{2 \cdot \pi}{3} + l \cdot 2 \cdot \pi$; $x_3 = -\frac{2 \cdot \pi}{3} + m \cdot 2 \cdot \pi$. Használjuk fel $\cos 2x$ képletét és a $\sin^2 x + \cos^2 x = 1$ azonosságot! Ezután alakítsunk szorzattá!

$2 \cdot \cos x \cdot (\sin x - \cos x) + (\sin x - \cos x) = 0$. Folytassuk! b) $x_1 = k \cdot 2 \cdot \pi$; $x_2 = \frac{\pi}{4} + k \cdot \pi$.

Alkalmazzuk $\sin 2x$ képletét, majd alakítsunk szorzattá!

$2 \cdot \sin x \cdot \cos x \cdot (1 - \cos x) - (1 - \cos x) = 0$. Folytassuk!

3283. a) $x_1 = k \cdot 2 \cdot \pi$; $x_2 = \frac{\pi}{2} + l \cdot 2 \cdot \pi$; $\frac{1}{\sqrt{2}} \cdot \sin x + \frac{1}{\sqrt{2}} \cdot \cos x = \frac{1}{\sqrt{2}}$, $\cos \frac{\pi}{4} \cdot \sin x + \sin \frac{\pi}{4} \cdot \cos x = \frac{1}{\sqrt{2}}$, $\sin \left(x + \frac{\pi}{4} \right) = \frac{1}{\sqrt{2}}$. b) $x_1 = k \cdot \pi$; $x_2 = \frac{\pi}{4} + l \cdot \pi$. Hasonlóan old-

hatjuk meg, mint az előző feladatot. c) $x_1 = \frac{\pi}{6} + k \cdot 2 \cdot \pi$; $x_2 = \frac{\pi}{2} + l \cdot 2 \cdot \pi$. Hasonlóan oldhatjuk meg, mint az előző két feladatot, csak itt 2-vel osszuk el az egyenletet!

d) $x_1 = k \cdot \pi$; $x_2 = \frac{\pi}{6} + l \cdot \pi$. Hasonlóan oldhatjuk meg, mint az előző feladatot. e) $x_1 = -\frac{\pi}{12} + k \cdot \pi$;

$x_2 = -\frac{\pi}{4} + l \cdot \pi$. Hasonlóan oldhatjuk meg, mint az előző két feladatot. f) $x_1 = \frac{\pi}{24} + k \cdot \pi$;

$x_2 = \frac{7 \cdot \pi}{24} + l \cdot \pi$. Hasonlóan oldhatjuk meg, mint az előző két feladatot. g) $x_1 = k \cdot \frac{\pi}{2}$;

$x_2 \approx 0,5536 + l \cdot \frac{\pi}{2}$. Hasonlóan oldhatjuk meg, mint az előző feladatokat, csak itt $\sqrt{5}$ -tel osszuk el az egyenletet!

IV

3284. a) $x_1 \approx 2,6516 + k \cdot 2 \cdot \pi$; $x_2 = -\frac{\pi}{2} + l \cdot 2 \cdot \pi$. Hasonlóan oldhatjuk meg, mint az előző feladatokat, csak itt $\sqrt{34}$ -gyel osszuk el az egyenletet! b) $x_1 = k \cdot 2 \cdot \pi$; $x_2 \approx 1,9656 + l \cdot 2 \cdot \pi$. $\sqrt{13}$ -mal osszuk el az egyenletet! c) $x_1 = \frac{\pi}{3} + k \cdot 2 \cdot \pi$; $x_2 = \pi + l \cdot 2 \cdot \pi$. Alkalmazzuk a tangens definícióját, majd szorozzunk a nevezővel, ezután pedig osszuk az egyenletet 2-vel!

3285. $x_1 = \frac{\pi}{6} + k \cdot \pi$; $x_2 = \frac{\pi}{12} + l \cdot \frac{\pi}{4}$. Az egyenlet bal oldala egyenlő $\sin\left(x + \frac{\pi}{3}\right)$ -mal.

3286. $x_1 = -\frac{\pi}{32} + k \cdot \frac{\pi}{4}$; $x_2 = \frac{\pi}{72} + l \cdot \frac{\pi}{9}$. Osszuk az egyenletet $\sqrt{2}$ -vel! Ezután vegyük észre, hogy a kapott egyenlet bal oldala egyenlő $\sin\left(5x + \frac{\pi}{4}\right)$ -gyel! Ez pedig tovább egyenlő $\cos\left(5x + \frac{\pi}{4} - \frac{\pi}{2}\right)$ -vel.

3287. $x_1 = \frac{\pi}{4} + k \cdot 2 \cdot \pi$; $x_2 = \frac{\pi}{4} + k \cdot \frac{2 \cdot \pi}{3}$. Szorozzunk a nevezővel, majd osszuk az egyenletet $\sqrt{2}$ -vel! Vegyük észre, hogy a kapott egyenlet bal oldala éppen $\sin\left(x + \frac{\pi}{4}\right)$!

3288. $x_1 = -\frac{\pi}{12} + k \cdot \frac{\pi}{10}$; $x_2 = \frac{5 \cdot \pi}{24} + l \cdot \frac{\pi}{4}$. Adjunk az egyenlet mindkét oldalához $2 \cdot \cos 14x$ -et! Majd vegyük észre, hogy a kapott egyenlet bal oldala éppen $\sin\left(3x + \frac{\pi}{3}\right)$ -nak a négyzete! Erről pedig gondoljuk meg, hogy éppen egyenlő a következő kifejezéssel:

$$\frac{1 - \cos\left(2 \cdot \left(3x + \frac{\pi}{3}\right)\right)}{2}.$$

Összetettebb, illetve nehezebb trigonometrikus egyenletek

3289. $x_1 = \frac{\pi}{2} + k \cdot \pi$; $x_2 = \frac{\pi}{4} + k \cdot \frac{\pi}{2}$; $x_3 = \frac{\pi}{10} + k \cdot \frac{2 \cdot \pi}{5}$; $x_4 = -\frac{\pi}{6} + l \cdot \frac{2 \cdot \pi}{3}$. Alkalmazzuk a tangens definícióját, másrészt vegyük figyelembe, hogy $\sin 4x = 2 \cdot \sin 2x \cdot \cos 2x$! Harmadrészt a koszinuszok összegére vonatkozó azonosság segítségével alakítsuk szorzattá az egyenlet bal oldalát: $\cos x + \cos 3x = 2 \cdot \cos x \cdot \cos 2x$. Ezután rendezzük nullára az egyenletet, majd alakítsuk szorzattá!

3290. $x_1 = \frac{\pi}{2} + k \cdot \pi$; $x_2 \approx 0,6847 + k \cdot 2 \cdot \pi$; $x_3 \approx -0,6847 + l \cdot 2 \cdot \pi$; $x_4 \approx 2,4569 + m \cdot 2 \cdot \pi$; $x_5 \approx -2,4569 + n \cdot 2 \cdot \pi$. Használjuk fel, hogy $\cos 3x = 4 \cdot \cos^3 x - 3 \cdot \cos x$. Ezt helyettesítsük be, majd rendezzük nullára az egyenletet és ezután alakítsuk szorzattá!

3291. $x_1 = \frac{\pi}{2} + k \cdot 2 \cdot \pi$; $x_2 = -\frac{\pi}{2} + l \cdot 2 \cdot \pi$; $x_3 = \frac{\pi}{6} + m \cdot 2 \cdot \pi$; $x_4 = \frac{5 \cdot \pi}{6} + n \cdot 2 \cdot \pi$.

Használjuk fel, hogy $\sin 3x = 3 \cdot \sin x - 4 \cdot \sin^3 x$ és $\cos 2x = 1 - 2 \cdot \sin^2 x$! Ezeket helyettesítsük be, majd rendezzük nullára az egyenletet és ezután alakítsuk szorzattá!

$\sin^2 x \cdot (2 \cdot \sin x - 1) - (2 \cdot \sin x - 1) = 0$. Folytassuk!

3292. $x_1 = \frac{\pi}{3} + k \cdot \pi$; $x_2 = -\frac{\pi}{3} + l \cdot \pi$. Alkalmazzuk a kotangens és a tangens definícióját, majd szorozunk a nevezőkkel! Alkalmazzuk visszafelé a kétszeres szögek megfelelő szögfüggvényeire vonatkozó képleteket! Ezután alakítsuk át az egyenletet úgy, hogy csak $\cos 2x$ legyen benne a szögfüggvény, erre kapunk egy másodfokú egyenletet, amelyet oldjunk meg.

3293. $x = \frac{\pi}{4} + k \cdot 2 \cdot \pi$. Osszuk az egyenletet $\sqrt{2}$ -vel, majd a kapott egyenletről vegyük

észre, hogy a bal oldala éppen $\sin\left(x + \frac{\pi}{4}\right)$! Vegyük figyelembe, hogy a kapott egyenlet bal

oldala nem nagyobb 1-nél, míg a jobb oldala nem kisebb 1-nél. Ebből következik, hogy az egyenlet csak akkor állhat fenn, ha mindegyik oldala külön-külön 1-gyel egyenlő.

3294. $x_1 = -\frac{\pi}{4} + k \cdot \pi$; $x_2 = l \cdot 2 \cdot \pi$; $x_3 = \frac{\pi}{2} + m \cdot 2 \cdot \pi$. Vegyük figyelembe, hogy

$1 = \sin^2 x + \cos^2 x$ és alkalmazzuk $\sin 2x$ képletét! Ekkor észrevehetjük, hogy az egyenlet bal oldala éppen $\sin x + \cos x$ négyzete. Rendezzük nullára az egyenletet, majd alakítsuk szorzattá!

3295. $x_1 = \frac{\pi}{6} + k \cdot \pi$; $x_2 = \frac{\pi}{3} + l \cdot \pi$; $x_3 = -\frac{\pi}{6} + m \cdot \pi$; $x_4 = \frac{2 \cdot \pi}{3} + n \cdot \pi$. A bal oldalon hozzunk közös nevezőre, majd vegyük észre, hogy a kapott számláló értéke 1! Míg a kapott nevező éppen $\sin 2x$ fele.

3296. $x_1 = \frac{\pi}{2} + k \cdot 2 \cdot \pi$; $x_2 = \pi + l \cdot 2 \cdot \pi$. Alakítsuk szorzattá a bal oldalt még jobban! A jobb oldalon végezzük el a négyzetre emelést és használjuk fel, hogy $1 = \sin^2 x + \cos^2 x$! Majd a kapott egyenletet rendezzük nullára és alakítsuk szorzattá!

3297. $x_1 = \frac{\pi}{10} + k \cdot 2 \cdot \pi$; $x_2 = \frac{9 \cdot \pi}{10} + l \cdot 2 \cdot \pi$; $x_3 = -\frac{\pi}{10} + m \cdot 2 \cdot \pi$; $x_4 = \frac{11 \cdot \pi}{10} + n \cdot 2 \cdot \pi$.

Különböztessünk meg két esetet, az 1. esetben $\sin x \geq 0$, míg a 2. esetben $\sin x < 0$.

3298. $x_1 = \frac{\pi}{4} + k \cdot \pi$. Mutassuk meg először, hogy $\sin 2x = \frac{2 \cdot \operatorname{tg} x}{1 + \operatorname{tg}^2 x}$. Ezután ezt helyettesít-

sük be az egyenletbe, majd szorozunk a nevezővel! Ekkor kapunk $\operatorname{tg} x$ -re egy harmadfokú egyenletet. Azt alakítsuk szorzattá a következő módon: $\operatorname{tg}^3 x - 2 \cdot \operatorname{tg}^2 x + 3 \cdot \operatorname{tg} x - 2 = 0$, $(\operatorname{tg}^3 x - \operatorname{tg}^2 x) - (\operatorname{tg}^2 x - \operatorname{tg} x) + 2 \cdot (\operatorname{tg} x - 1) = 0$. Folytassuk!

3299. $x_1 = k \cdot 2 \cdot \pi$; $x_2 = \frac{\pi}{2} + l \cdot 2 \cdot \pi$; $x_3 \approx 0,6435 + m \cdot 2 \cdot \pi$; $x_4 \approx 0,9273 + n \cdot 2 \cdot \pi$.

Vezessünk be új változót: $y = \sin x + \cos x$. Ekkor y -ra egy másodfokú egyenletet kapunk, amelyet oldjunk meg! Utána a szokott módon megoldhatjuk a kapott két részegyenletet, ha mind-egyiket osztjuk $\sqrt{2}$ -vel.

$$\mathbf{3300.} \quad x_1 = \frac{\pi}{2} + k \cdot 2 \cdot \pi; \quad x_2 = -\frac{\pi}{2} + l \cdot 2 \cdot \pi; \quad x_3 = \frac{\pi}{6} + m \cdot 2 \cdot \pi; \quad x_4 = \frac{5 \cdot \pi}{6} + n \cdot 2 \cdot \pi.$$

Használjuk fel, hogy $\sin 3x = 3 \cdot \sin x \cdot \cos^2 x - \sin^3 x$ és $\cos 2x = 1 - 2 \cdot \sin^2 x$. Ezeket helyettesítsük be és rendezzük nullára az egyenletet, majd alakítsuk szorzattá!

$$(2 \cdot \sin x - 2 \cdot \sin^3 x) - (1 - \sin^2 x) = 0. \text{ Folytassuk!}$$

$$\mathbf{3301.} \quad x_1 = -\frac{\pi}{6} + k \cdot \frac{\pi}{2}; \quad x_2 = \frac{\pi}{3} + l \cdot \pi. \text{ Osszuk el az egyenletet 2-vel! A bal oldalon levő}$$

IV

második és harmadik tag összege éppen $\sin\left(x + \frac{\pi}{6}\right)$. Így $\cos 3x = -\sin\left(x + \frac{\pi}{6}\right)$,

$$\cos 3x = \sin\left(-x - \frac{\pi}{6}\right), \quad \cos 3x = \cos\left(-x - \frac{\pi}{6} - \frac{\pi}{2}\right).$$

$$\mathbf{3302.} \quad x_1 = k \cdot \frac{\pi}{2}; \quad x_2 = \frac{\pi}{2} + l \cdot \pi; \quad x_3 = \frac{\pi}{2} + m \cdot 2 \cdot \pi. \text{ Összefoglalva a megoldásokat:}$$

$$x = n \cdot \frac{\pi}{2}. \text{ Használjuk fel, hogy } \cos\left(\frac{\pi}{2} + x\right) = -\sin x \text{ és } 1 - \cos^2 2x = \sin^2 2x. \text{ Alakítsuk át}$$

ezután a szinuszok összegére vonatkozó tétellel az egyenlet jobb oldalát: $\sin 3x + \sin x = 2 \cdot \sin 2x \cdot \cos x$. Majd rendezzük nullára az egyenletet és alakítsuk szorzattá!

$$\mathbf{3303.} \quad x_1 = k \cdot \pi; \quad x_2 = \frac{\pi}{6} + l \cdot 2 \cdot \pi; \quad x_3 = -\frac{\pi}{6} + m \cdot 2 \cdot \pi; \quad x_4 = \frac{5 \cdot \pi}{6} + n \cdot 2 \cdot \pi;$$

$$x_5 = -\frac{5 \cdot \pi}{6} + p \cdot 2 \cdot \pi. \text{ Alkalmazzuk a tangens definícióját, másrészt } \sin 4x = 2 \cdot \sin 2x \cdot \cos 2x =$$

$$= 4 \cdot \sin x \cdot \cos x \cdot (2 \cdot \cos^2 x - 1). \text{ Szorozzunk a nevezővel, majd rendezzük nullára az egyenletet és alakítsuk szorzattá!}$$

$$\mathbf{3304.} \quad x_1 \approx 0,4240 + k \cdot 2 \cdot \pi; \quad x_2 \approx 1,9948 + l \cdot 2 \cdot \pi; \quad x_3 \approx 0,4240 + m \cdot 2 \cdot \pi;$$

$$x_4 \approx 4,2884 + n \cdot 2 \cdot \pi. \mathbf{1. eset:} \quad \pi \cdot \cos x = \frac{\pi}{2} - \pi \cdot \sin x + p \cdot 2 \cdot \pi, \text{ ebből } \sin x + \cos x = \frac{1}{2} + 2 \cdot p.$$

Osszuk ezt az egyenletet $\sqrt{2}$ -vel és gondoljuk meg, hogy csak $p = 0$ lehet. Kapjuk, hogy

$$\sin\left(x + \frac{\pi}{4}\right) = \frac{\sqrt{2}}{4}. \text{ Folytassuk! } \mathbf{A 2. esetben:} \quad \pi \cdot \cos x = \pi - \left(\frac{\pi}{2} - \pi \cdot \sin x\right) + q \cdot 2 \cdot \pi. \text{ Ha-}$$

sonlóan folytathatjuk, mint az 1. esetnél.

$$\mathbf{3305.} \quad x_1 = \frac{\pi}{2} + k \cdot \pi; \quad x_2 = 2. \text{ Az egyenlet a következőre vezet:}$$

$$|3x - 5| \cdot \cos x = (1 - x) \cdot |\cos x|. \text{ Alkalmazzuk az esetek szétválasztását! } \mathbf{1. eset:} \quad \cos x = 0.$$

$\mathbf{2. eset:} \quad \cos x > 0. \mathbf{3. eset:} \quad \cos x < 0.$

$$\mathbf{3306.} \quad x_1 = -\frac{\pi}{66} + k \cdot \frac{\pi}{11}; \quad x_2 = \frac{\pi}{9} + l \cdot \frac{\pi}{6}. \text{ Osszuk el az egyenletet 2-vel! Az így kapott}$$

$$\text{egyenlet második és harmadik tagjának összege } \sin\left(5x + \frac{\pi}{3}\right); \quad \sin 17x + \sin\left(5x + \frac{\pi}{3}\right) = 0;$$

$$\sin 17x = -\sin\left(5x + \frac{\pi}{3}\right); \quad \sin 17x = \sin\left(-5x - \frac{\pi}{3}\right).$$

3307. $x_1 = \frac{\pi}{4} + k \cdot \frac{\pi}{2}$; $x_2 = \frac{\pi}{6} + l \cdot 2 \cdot \pi$; $x_3 = \frac{5 \cdot \pi}{6} + m \cdot 2 \cdot \pi$. Alkalmazzuk a tangens és a kotangens definícióját! Hozzunk közös nevezőre a bal oldal számlálójában, majd alkalmazzuk visszafelé a $\cos 2x$ képletét! Ezután szorozzunk $(\sin x \cdot \cos x)$ -szel, majd rendezzük nullára az egyenletet, ezután pedig alakítsuk szorzattá!

3308. $x = 2 \cdot \pi + k \cdot 24 \cdot \pi$. Gondoljuk meg, hogy az egyenlet bal oldala nem nagyobb, mint 3. Ezért pontosan akkor teljesülhet az egyenlet, amikor az $\sin \frac{x}{4} = 1$ és $\cos \left(\frac{x - 2 \cdot \pi}{3} \right) = 1$.

3309. $x_1 = \frac{\pi}{6} + k \cdot 2 \cdot \pi$; $x_2 = \frac{7 \cdot \pi}{6} + l \cdot 2 \cdot \pi$. Összefoglalva: $x = \frac{\pi}{6} + m \cdot \pi$. Osszuk el az egyenletet 2-vel! $\left(\frac{1}{2} \cdot \sin x + \frac{\sqrt{3}}{2} \cdot \cos x \right) \cdot \sin 3x = 1$, $\sin \left(x + \frac{\pi}{3} \right) \cdot \sin 3x = 1$. Gondoljuk meg,

hogy ez pontosan akkor lehet, ha mindkettő tényező 1-gyel egyenlő, vagy ha mindkét tényező (-1) -gyel egyenlő!

3310. $x_1 = k \cdot 2 \cdot \pi$; $x_2 = \frac{\pi}{2} + l \cdot 2 \cdot \pi$. Adjunk mindkét oldalhoz 1-et, majd alakítsuk szorzattá a bal oldalt! $(\sin x + 1)(\cos x + 1) = 2$. Gondoljuk meg, hogy ez pontosan akkor lehet, ha az első tényező 1 és a második tényező 2, illetve fordítva! Miért nem lehetnek negatívak a tényezők?

3311. $x_1 = \frac{\pi}{2} + k \cdot \pi$; $x_2 \approx -0,9117 + l \cdot \pi$; $x_3 \approx -0,9117 + m \cdot \pi$. Használjuk fel, hogy $\cos 3x = 4 \cdot \cos^3 x - 3 \cdot \cos x$, $\cos 6x = 4 \cdot \cos^3 2x - 3 \cdot \cos 2x$ és

$\cos^6 x = (\cos^2 x)^3 = \left(\frac{1 + \cos 2x}{2} \right)^3$. Helyettesítsük be ezeket az egyenletbe, rendezzük az egyen-

letet és $\cos 2x$ -re egy másodfokú egyenletet kapunk. $4 \cdot \cos^2 2x + 5 \cdot \cos 2x + 1 = 0$.

3312. $(k; 0)$ és $(k; 2)$ ahol k tetszőleges egész szám. Gondoljuk meg, hogy az egyenlet akkor és csak akkor állhat fenn, ha: $\sin(\pi \cdot x) = 0$ és $\log_2(y^2 - 2y + 1) = 0$!

3313. $x = -\frac{\pi}{6} + k \cdot \frac{\pi}{2}$ és $y = \frac{\pi}{6} + l \cdot \frac{\pi}{4}$. Gondoljuk meg, hogy az egyenlet akkor és csak akkor teljesülhet, ha $\operatorname{tg} 2x + \sqrt{3} = 0$ és $\operatorname{ctg} \left(4y - \frac{\pi}{6} \right) = 0$.

3314. $x_1 = \frac{1}{2} + k$; $x_2 = \frac{1}{8}$. Az egyenletből a következő egyenlet következik:

$8 \cdot x^2 \cdot \operatorname{ctg}(\pi \cdot x) + 15 \cdot x \cdot \operatorname{ctg}(\pi \cdot x) = 2 \cdot \operatorname{ctg}(\pi \cdot x)$. Ezt rendezzük nullára és alakítsuk szorzattá!

3315. $x_1 = \frac{\pi}{8} + k \cdot \pi$; $x_2 = -\frac{\pi}{8} + l \cdot \pi$; $x_3 = \frac{3 \cdot \pi}{8} + m \cdot \pi$; $x_4 = -\frac{3 \cdot \pi}{8} + n \cdot \pi$. Hasz-

náljuk fel, hogy $\sin^2 x = \frac{1 - \cos 2x}{2}$ és $\cos^2 x = \frac{1 + \cos 2x}{2}$ és ezeket helyettesítsük be az egyenletbe! Végezzük el az ötödik hatványra való emelést például a binomiális tétellel, rendezzük az egyenletet és kapjuk, hogy: $0 = 24 \cdot \cos^4 2x - 10 \cdot \cos^2 2x - 1$. Ezt másodfokú egyenletre vezethetjük vissza.

IV

3316. a) $x_1 = \frac{\pi}{12} + k \cdot \pi$; $x_2 = -\frac{3 \cdot \pi}{4} + l \cdot \pi$. Alkalmazzuk a

$\sin \alpha \cdot \sin \beta = \frac{1}{2} \cdot (\cos(\alpha - \beta) - \cos(\alpha + \beta))$ azonosságot! b) $x_1 = -\frac{\pi}{12} + k \cdot \pi$;

$x_2 = -\frac{\pi}{4} + l \cdot \pi$. Alkalmazzuk a $\cos \alpha \cdot \cos \beta = \frac{1}{2} \cdot (\cos(\alpha - \beta) + \cos(\alpha + \beta))$ azonosságot!

c) $x_1 = -\frac{\pi}{12} + k \cdot \frac{\pi}{2}$. Alkalmazzuk a $\sin \alpha \cdot \cos \beta = \frac{1}{2} \cdot (\sin(\alpha + \beta) + \sin(\alpha - \beta))$ azonosságot!

d) $x_1 = -\frac{\pi}{12} + k \cdot \pi$; $x_2 = \frac{7 \cdot \pi}{12} + l \cdot \pi$. Alkalmazzuk a $\cos \alpha \cdot \sin \beta = \frac{1}{2} \cdot$

$(\sin(\alpha + \beta) - \sin(\alpha - \beta))$ azonosságot! e) $x = k \cdot \pi$. Alkalmazzuk a tangens definícióját,

majd alkalmazzuk a következő két azonosságot: $\sin \alpha \cdot \sin \beta = \frac{1}{2} \cdot (\cos(\alpha - \beta) - \cos(\alpha + \beta))$,

$\cos \alpha \cdot \cos \beta = \frac{1}{2} \cdot (\cos(\alpha - \beta) + \cos(\alpha + \beta))$.

3317. a) $x_1 = \frac{\pi}{2} + k \cdot \pi$; $x_2 = -\frac{\pi}{10} + l \cdot \frac{2 \cdot \pi}{5}$; $x_3 = \frac{\pi}{14} + m \cdot \frac{2 \cdot \pi}{7}$. Alkalmazzuk a

$\cos \alpha + \cos \beta = 2 \cdot \cos \frac{\alpha + \beta}{2} \cdot \cos \frac{\alpha - \beta}{2}$ azonosságot! Rendezzük nullára az egyenletet és

alakítsuk szorzattá! b) $x_1 = k \cdot 2 \cdot \pi$; $x_2 = -\frac{\pi}{6} + l \cdot \frac{2 \cdot \pi}{3}$. Alakítsuk szorzattá az egyenlet bal oldalát, a jobb oldalát, majd rendezzük nullára az egyenletet és alakítsuk szorzattá!

c) $x_1 = \frac{\pi}{10} + k \cdot \frac{2 \cdot \pi}{10}$; $x_2 = l \cdot 2 \cdot \pi$; $x_3 = m \cdot \frac{2 \cdot \pi}{5}$. Az egyenlet mindkét oldalát alakítsuk szorzattá, majd rendezzük nullára az egyenletet és alakítsuk szorzattá!

3318. a) $x_1 = k \cdot \frac{\pi}{13}$; $x_2 = l \cdot \pi$. Alkalmazzuk a

$\cos \alpha \cdot \cos \beta = \frac{1}{2} \cdot (\cos(\alpha - \beta) + \cos(\alpha + \beta))$ azonosságot! Majd ezután a koszinuszok különbségének szorzattá alakítására való azonosságot. b) $x_1 = k \cdot \frac{2 \cdot \pi}{10}$; $x_2 = \frac{\pi}{22} + l \cdot \frac{\pi}{11}$. Alkal-

mazzuk mindkét oldalra a $\sin \alpha \cdot \cos \beta = \frac{1}{2} \cdot (\sin(\alpha + \beta) + \sin(\alpha - \beta))$ azonosságot!

3319. $x_1 = k \cdot \frac{\pi}{3}$; $x_2 = \frac{\pi}{12} + l \cdot \frac{\pi}{2}$; $x_3 = -\frac{\pi}{12} + m \cdot \frac{\pi}{2}$. Alkalmazzuk az egyenlet bal oldalára a $\sin \alpha - \sin \beta = 2 \cdot \cos \frac{\alpha + \beta}{2} \cdot \sin \frac{\alpha - \beta}{2}$ azonosságot! Majd rendezzük nullára az

egyenletet és alakítsuk szorzattá!

3320. $x_1 = \frac{\pi}{4} + k \cdot \frac{\pi}{2}$; $x_2 = \frac{\pi}{18} + l \cdot \frac{2 \cdot \pi}{3}$; $x_3 = \frac{5 \cdot \pi}{18} + m \cdot \frac{2 \cdot \pi}{3}$. Alkalmazzuk az első

két tagra szinuszok összegének szorzattá alakítására való azonosságot! Majd vegyük figyelembe, hogy $2 \cdot \sin^2 x = 1 - \cos 2x$. Ezután rendezzük az egyenletet, majd alakítsuk szorzattá!

3321. $x_1 = k \cdot \frac{\pi}{2}$; $x_2 = \frac{2 \cdot \pi}{3} + l \cdot 2 \cdot \pi$; $x_3 = -\frac{2 \cdot \pi}{3} + m \cdot 2 \cdot \pi$. Az egyenlet első két tagja által alkotott összeget alakítsuk szorzattá! Ezután az egész egyenletet szorzattá alakíthatjuk.

$$\mathbf{3322.} \quad x_1 = \frac{2 \cdot \pi}{3} + k \cdot 2 \cdot \pi; \quad x_2 = -\frac{2 \cdot \pi}{3} + l \cdot 2 \cdot \pi; \quad x_3 = \frac{\pi}{2} + m \cdot \pi; \quad x_4 = \frac{\pi}{6} + n \cdot \pi;$$

$$x_5 = \frac{5 \cdot \pi}{6} + p \cdot \pi; \quad (\sin 3x + \sin x) + \sin 2x = \cos x + (1 + \cos 2x),$$

$2 \cdot \sin 2x \cdot \cos x + \sin 2x = \cos x + 2 \cdot \cos^2 x$. Mindkét oldalt alakítsuk szorzattá, majd rendezzük nullára az egyenletet és alakítsuk szorzattá!

$$\mathbf{3323.} \quad x_1 = \frac{\pi}{2} + k \cdot \pi; \quad x_2 = l \cdot \frac{2 \cdot \pi}{5}; \quad x_3 = \pi + m \cdot 2 \cdot \pi.$$

$(\sin 3x + \sin x) + (\sin 4x + \sin 2x) = 0$. Majd mindkét zárójeles kifejezést alakítsuk szorzattá! Ezután az egész egyenletet szorzattá alakíthatjuk.

$$\mathbf{3324.} \quad x_1 = \frac{\pi}{2} + k \cdot \pi; \quad x_2 = \frac{\pi}{5} + l \cdot \frac{2 \cdot \pi}{5}; \quad x_3 = \pi + m \cdot 2 \cdot \pi.$$

$(\cos 3x + \cos x) + (\cos 4x + \cos 2x) = 0$. Mindkét zárójeles kifejezést alakítsuk szorzattá! Ezután az egész egyenletet szorzattá alakíthatjuk.

$$\mathbf{3325.} \quad x_1 = k \cdot \pi; \quad x_2 = l \cdot \frac{\pi}{2}. \text{ Az egyenlet bal oldalát alakítsuk szorzattá!}$$

$\mathbf{3326.} \quad x_1 = \frac{\pi}{2} + k \cdot \pi; \quad x_2 = \frac{\pi}{12} + l \cdot \frac{\pi}{3}; \quad (\sin 4x + \sin 2x) - (\cos 4x + \cos 2x) = 0$. Mindkét zárójeles kifejezést alakítsuk szorzattá! Ezután az egyenletet is szorzattá alakíthatjuk.

$\mathbf{3327.} \quad a) \quad x_1 = \frac{\pi}{3} + k \cdot \frac{4 \cdot \pi}{3}; \quad x_2 = \frac{\pi}{10} + l \cdot \frac{2 \cdot \pi}{5}; \quad (\sin 4x + \sin x) - (\cos 4x + \cos x) = 0$. Hasonlóan oldhatjuk meg, mint az előző két feladatot. $b) \quad x_1 = \frac{\pi}{3} + k \cdot \frac{2 \cdot \pi}{3}; \quad x_2 = -\frac{\pi}{10} + l \cdot \frac{2 \cdot \pi}{5}$.

$$(\sin 4x + \sin x) + (\cos 4x + \cos x) = 0. \quad c) \quad x_1 = \pi + k \cdot 2 \cdot \pi; \quad x_2 = \frac{\pi}{6} + l \cdot \frac{2 \cdot \pi}{3}.$$

$$(\sin 2x + \sin x) - (\cos 2x + \cos x) = 0.$$

$\mathbf{3328.} \quad x_1 = -\frac{\pi}{4} + k \cdot \pi$. Alkalmazzuk a $\sin \alpha \cdot \sin \beta = \frac{1}{2} \cdot (\cos(\alpha - \beta) - \cos(\alpha + \beta))$ és a $\cos \alpha \cdot \cos \beta = \frac{1}{2} \cdot (\cos(\alpha - \beta) + \cos(\alpha + \beta))$ azonosságokat!

$\mathbf{3329.} \quad a) \quad x_1 \approx 0,2052 + k \cdot \frac{\pi}{3}; \quad x_2 \approx -0,2052 + l \cdot \frac{\pi}{3}$. Alkalmazzuk a

$\sin \alpha \cdot \sin \beta = \frac{1}{2} \cdot (\cos(\alpha - \beta) - \cos(\alpha + \beta))$ azonosságot! A jobb oldalon végezzük el a következő átalakítást: $3 \cdot \sin^2 4x - 1 = 2 - 3 \cdot \cos^2 4x = 2 - 3 \cdot \frac{1 + \cos 8x}{2}$. A rendezés után az

$$\text{egyenletünk a következő alakúvá válik: } \cos 6x = \frac{1}{3}. \quad b) \quad x_1 = k \cdot \frac{\pi}{2}; \quad x_2 = \frac{\pi}{8} + l \cdot \frac{\pi}{4}.$$

$\frac{1}{4} \cdot \sin 4x = \frac{1}{4} \cdot 2 \cdot \sin 2x \cdot \cos 2x = \frac{1}{2} \cdot \sin 2x \cdot \cos 2x$. Ezután rendezzük nullára az egyenletet,

$$\text{majd alakítsuk szorzattá! } c) \quad x_1 = k \cdot \frac{\pi}{4}; \quad x_2 = \frac{\pi}{2} + l \cdot \pi; \quad x_3 = \frac{\pi}{6} + m \cdot 2 \cdot \pi;$$

$$x_4 = \frac{5 \cdot \pi}{6} + n \cdot 2 \cdot \pi. \text{ Használjuk fel, hogy } \cos \alpha - \cos \beta = -2 \cdot \sin \frac{\alpha + \beta}{2} \cdot \sin \frac{\alpha - \beta}{2} \text{ és}$$

IV

$\sin \alpha + \sin \beta = 2 \cdot \sin \frac{\alpha + \beta}{2} \cdot \cos \frac{\alpha - \beta}{2}$. Majd rendezzük nullára az egyenletet és alakítsuk szorzattá! $d) x_1 = \frac{\pi}{6} + k \cdot \pi$; $x_2 = \frac{\pi}{3} + l \cdot \pi$. Használjuk fel, hogy $\sin^2 x = \frac{1 - \cos 2x}{2}$ és

$\cos \alpha \cdot \cos \beta = \frac{1}{2} \cdot (\cos(\alpha - \beta) + \cos(\alpha + \beta))$. $e) x_1 = \frac{\pi}{6} + k \cdot \pi$; $x_2 = \frac{\pi}{3} + l \cdot \pi$. Használjuk fel, hogy $\sin^2 x = \frac{1 - \cos 2x}{2}$ és $\sin \alpha \cdot \sin \beta = \frac{1}{2} \cdot (\cos(\alpha - \beta) - \cos(\alpha + \beta))$.

3330. $a) x_1 = \frac{\pi}{12} + k \cdot \frac{\pi}{2}$; $x_2 = \frac{\pi}{3} + l \cdot \pi$. Szorozzunk a nevezőkkel és hozzuk az egyenletet a következő alakúra: $4 \cdot \sin 2x \cdot \cos x = \sqrt{3} \cdot \cos x + \sin x$. Majd alkalmazzuk a $\sin \alpha \cdot \cos \beta = (\sin(\alpha + \beta) + \sin(\alpha - \beta))$ azonosságot! Rendezzük, majd pedig 2-vel osszuk el az egyenletet!

Kapjuk, hogy $\sin 3x = \frac{\sqrt{3}}{2} \cdot \cos x - \frac{1}{2} \cdot \sin x$, ebből $\sin 3x = \sin \left(\frac{\pi}{3} - x \right)$. $b) x_1 = \frac{\pi}{8} + k \cdot \frac{\pi}{4}$;

$x_2 = \frac{\pi}{3} + l \cdot \pi$; $x_3 = -\frac{\pi}{3} + m \cdot \pi$. Alkalmazzuk a $\cos^2 x = \frac{1 + \cos 2x}{2}$ azonosságot háromszor, rendezés után kapjuk, hogy: $\cos 2x + \cos 4x + \cos 6x = 0$. Alkalmazzuk most a $\cos \alpha + \cos \beta = 2 \cdot \cos \frac{\alpha + \beta}{2} \cdot \cos \frac{\alpha - \beta}{2}$ azonosságot, mégpedig a $2x$ -es tagra és a $6x$ -es tagra. Ezután szorzattá alakíthatjuk az egyenletet!

$c) x_1 = \frac{\pi}{6} + k \cdot \frac{\pi}{3}$; $x_2 = \frac{\pi}{20} + l \cdot \frac{\pi}{10}$; $x_3 = \frac{\pi}{2} + m \cdot \pi$. Alkalmazzuk a $\sin^2 x = \frac{1 - \cos 2x}{2}$ azonosságot négyszer! Ekkor kaphatjuk rendezés után, hogy:

$\cos 6x + \cos 8x + \cos 12x + \cos 14x = 0$; $(\cos 12x + \cos 6x) + (\cos 14x + \cos 8x) = 0$. Alkalmazzuk most a zárójeles összegekre a $\cos \alpha + \cos \beta = 2 \cdot \cos \frac{\alpha + \beta}{2} \cdot \cos \frac{\alpha - \beta}{2}$ azonosságot! Ezután szorzattá alakíthatjuk az egyenletet.

3331. $x_1 = -\frac{7}{4}$; $x_2 = \frac{1}{4}$. Fogás:

$$\sqrt{2 - \operatorname{ctg}^2(2 \cdot \pi \cdot x)} \cdot \left(\frac{\sqrt{1 - \operatorname{ctg}^2(2 \cdot \pi \cdot x)}}{\sqrt{2 - \operatorname{ctg}^2(2 \cdot \pi \cdot x)}} \cdot \cos(\pi \cdot x) + \frac{1}{\sqrt{2 - \operatorname{ctg}^2(2 \cdot \pi \cdot x)}} \cdot \sin(\pi \cdot x) \right) = \sqrt{2}.$$

Ez azért lesz hasznos, mert: $\left(\frac{\sqrt{1 - \operatorname{ctg}^2(2 \cdot \pi \cdot x)}}{\sqrt{2 - \operatorname{ctg}^2(2 \cdot \pi \cdot x)}} \right)^2 + \left(\frac{1}{\sqrt{2 - \operatorname{ctg}^2(2 \cdot \pi \cdot x)}} \right)^2 = 1$.

Így van olyan α szög, amelyre: $\sin \alpha = \frac{\sqrt{1 - \operatorname{ctg}^2(2 \cdot \pi \cdot x)}}{\sqrt{2 - \operatorname{ctg}^2(2 \cdot \pi \cdot x)}}$ és $\cos \alpha = \frac{1}{\sqrt{2 - \operatorname{ctg}^2(2 \cdot \pi \cdot x)}}$.

Ezeket felhasználva kapjuk, hogy:

$$\sqrt{2 - \operatorname{ctg}^2(2 \cdot \pi \cdot x)} \cdot (\sin \alpha \cdot \cos(\pi \cdot x) + \cos \alpha \cdot \sin(\pi \cdot x)) = \sqrt{2},$$

$\sqrt{2 - \operatorname{ctg}^2(2 \cdot \pi \cdot x)} \cdot \sin(\pi \cdot x + \alpha) = \sqrt{2}$. Másrészt $\sqrt{2 - \operatorname{ctg}^2(2 \cdot \pi \cdot x)} \leq \sqrt{2}$ és $\sin(\pi \cdot x + \alpha) \leq 1$. Így az egyenlet akkor és csak akkor teljesülhet, ha mindkét előző egyenlőtlenségben egyenlőség áll elő. Elég vizsgálni a $\sqrt{2 - \operatorname{ctg}^2(2 \cdot \pi \cdot x)} = \sqrt{2}$ egyenletet. Ezt megoldva, kapjuk, hogy $x = \frac{1}{4} + \frac{k}{2}$, ahol k tetszőleges egész szám. Az eredeti egyenlet gyökei ezek közül kerülhetnek ki. Ha a 4-gyel való oszthatóság szempontjából vizsgáljuk a k értékét és a négy esetet behelyettesítéssel kipróbáljuk az eredeti egyenletnél, akkor azt kapjuk, hogy pontosan akkor lesz megoldás, ha $k = 4 \cdot m$, ahol m tetszőleges egész szám. Tehát $x = \frac{1}{4} + 2 \cdot m$ a megoldás, de ezek közül a feladat csak azokat kéri, amely a $[-3; 1]$ intervallumba esnek. Ezek pedig $m = 0$ -nál, illetve $m = -1$ -nél vannak, azaz $x = \frac{1}{4}$, illetve $x = -\frac{7}{4}$.

Paraméteres trigonometrikus egyenletek

3332. $x = \frac{\pi}{2} \cdot k \cdot \pi$ az egyenlet azon megoldása, amely tetszőleges a valós szám esetén megoldása az egyenletnek. Ismert, hogy $\cos 3x = 4 \cdot \cos^3 x - 3 \cdot \cos x$, ezt helyettesítsük be az egyenletbe, majd rendezzük nullára és alakítsuk szorzattá! $\cos x \cdot (4 \cdot \cos^2 x - 3 - a) = 0$.

1. eset: ha $\cos x = 0$, ebből kapjuk, hogy $x = \frac{\pi}{2} \cdot k \cdot \pi$ és ez tetszőleges a valós szám esetén megoldása az egyenletnek.

2. eset: ha $4 \cdot \cos^2 x - 3 - a = 0$, ebből $\cos^2 x = \frac{3+a}{4}$, ennek csak akkor van megoldása a valós számok halmazán, ha $0 \leq \cos^2 x \leq 1$ miatt $0 \leq \frac{3+a}{4} \leq 1$, ebből pedig $-3 \leq a \leq 1$. Tehát a második eset nem áll fenn minden a valós számra.

3333. $-1 \leq p < 3$ értékekre van az egyenletnek olyan megoldása, amelyre $0 < x < \pi$. Ismert, hogy $\sin 3x = 3 \cdot \sin x - 4 \cdot \sin^3 x$, ezt helyettesítsük be, majd rendezzük nullára az egyenletet és alakítsuk szorzattá! Kapjuk, hogy $\sin x \cdot (3 - 4 \cdot \sin^2 x - p) = 0$. **1. eset:** $\sin x = 0$, ebből $x = k \cdot \pi$, ez a feltétel miatt nem lehet, hiszen $0 < x < \pi$.

2. eset: $3 - 4 \cdot \sin^2 x - p = 0$, ebből $\sin^2 x = \frac{3-p}{4}$, és $0 < x < \pi$ miatt $0 < \sin^2 x \leq 1$.

Így $0 < \frac{3-p}{4} \leq 1$, ebből $-1 \leq p < 3$.

3334. 1. eset: Ha $a \neq -\frac{\pi}{2} + (n-m) \cdot \pi$, ahol n és m tetszőleges egészek, akkor $x_1 = k \cdot \pi$; $x_2 = -a + n \cdot \pi$ a megoldások, ahol k tetszőleges egész szám.

2. eset: Ha $a = -\frac{\pi}{2} + (n-m) \cdot \pi$, akkor $x = k \cdot \pi$ a megoldás. $\cos x \cdot \cos(a+x) = \cos a$, alkalmazzuk a $\cos \alpha \cdot \cos \beta = \frac{1}{2} \cdot (\cos(\alpha - \beta) + \cos(\alpha + \beta))$ azonosságot.

$\frac{1}{2} \cdot (\cos(a+x-x) + \cos(a+x+x)) = \cos a$, ebből $\cos(2x+a) = \cos a$. Ebből $x = k \cdot \pi$, illetve $x = -a + n \cdot \pi$ következik. $\cos x \neq 0$, ebből $x \neq \frac{\pi}{2} + m \cdot \pi$. Így $k \cdot \pi \neq \frac{\pi}{2} + m \cdot \pi$, ebből $k \neq \frac{1}{2} + m$, itt az egyenlőség nem is következhet be. Másrészt $\frac{\pi}{2} + m \cdot \pi \neq -a + n \cdot \pi$, ebből $a \neq -\frac{\pi}{2} + (n-m) \cdot \pi$.

IV

3335. $-1 \leq m \leq 1$ paraméterértékek mellett van megoldása az egyenletnek a valós számok halmazán. Használjuk fel $\cos 2x$ képletét, ezután kapunk $\cos x$ -re egy másodfokú egyenletet.

Oldjuk meg! Azt kapjuk, hogy **1. eset:** $\cos x = \frac{3 \cdot m}{2}$, ebből következik, hogy $-\frac{2}{3} \leq m \leq \frac{2}{3}$.

2. eset: $\cos x = -m$, ebből következik, hogy $-1 \leq m \leq 1$. A két eset egyenlőtlenségeinek egyesítése (uniója): $-1 \leq m \leq 1$.

3336. $-4 \leq p \leq 2$ valós paraméter esetén van az egyenletnek valós megoldása. Tekintsük a $\cos x$ -re másodfokú egyenletet! Ennek akkor és csak akkor van valós megoldása, ha a diszkriminánsa nemnegatív. Ebből következik, hogy $(1) \frac{9}{4} \geq p$. Másrészt tekintsük a megoldóképletből

kapott $\cos x$ értékeket! Ezeknek a $[-1; 1]$ intervallumba kell esni. Az egyik eset nem állhat fenn, a másik esetből $(2) -4 \leq p \leq 2$ következik. Az (1) és (2) egyenlőtlenségnek egyaránt teljesülnie kell. Ez a közös rész pedig $-4 \leq p \leq 2$.

3337. $-5 \leq p \leq 3$ paraméterértékek esetén van az egyenletnek valós megoldása. A $\sin x$ -re másodfokú egyenletnek akkor és csak akkor van valós megoldása, ha a diszkriminánsa nemnegatív. Ebből következik, hogy $(1) p \leq 4$. Másrészt az egyenlet gyökeinek a $[-1; 1]$ intervallumba kell esniük. Az egyikből nem kapunk megoldást. Míg a másiktól kapjuk, hogy $(2) -5 \leq p \leq 3$. Az (1) és (2) egyenlőtlenség közös része: $-5 \leq p \leq 3$.

3338. $\alpha_1 = -\frac{\pi}{4} + k \cdot 2 \cdot \pi$; $\alpha_2 = \frac{5 \cdot \pi}{12} + m \cdot 6 \cdot \pi$ esetén lesz az egyenletnek két egyenlő valós gyöke. Feltételek: $\cos \alpha > 0$ és $\sin \alpha \neq 0$, ezekből $-\frac{\pi}{2} + n \cdot 2 \cdot \pi < \alpha < 0 + 2 \cdot \pi$;

$0 + n \cdot 2 \cdot \pi < \alpha < \frac{\pi}{2} + n \cdot 2 \cdot \pi$. Az egyenletnek akkor és csak akkor van két egyenlő gyöke,

amikor a diszkriminánsa nulla: $\left(\frac{2}{\sqrt{\sin \alpha}}\right)^2 - 4 \cdot \left(\frac{1}{\sin \alpha} + 2 \cdot \sqrt{2}\right) = 0$. Ennek a megoldásaiból

válogassuk ki azokat, amelyek eleget tesznek a feltételeknek.

3339. Pontosan egy valós megoldása akkor van az egyenletnek, ha c irracionális szám. $x = 0$ megoldása az egyenletnek. Tehát azt kell megállapítanunk, hogy mely c -re nincs az egyenletnek nullától különböző megoldása. Mivel $1 + \sin^2(cx) \geq 1$ és $\cos x \leq 1$, ezért az egyenlet akkor és

csak akkor teljesül, ha $\sin^2(cx) = 0$ és $\cos x = 1$. Tehát $x = \frac{k \cdot \pi}{c}$ és $x = m \cdot 2 \cdot \pi$. Ezekből $\frac{k \cdot \pi}{c} = m \cdot 2 \cdot \pi$, így $c = \frac{k}{2 \cdot \pi}$, azaz c racionális szám. Ha viszont c racionális szám, akkor van

az egyenletnek nem nulla megoldása. Legyen ugyanis $c = \frac{p}{q}$, ahol p és q egész számok, akkor

mutassuk meg, hogy $x = 2 \cdot q \cdot \pi$ kielégíti az egyenletet. Ezekből következik, hogy az egyenletnek akkor és csak akkor van 0-tól különböző megoldása a valós számok halmazán, ha c racionális szám. Tehát az egyenletnek egyetlen megoldása ($x = 0$) akkor van, ha c irracionális szám.

3340. $p \leq 0$ vagy $p = 1$ vagy $p \geq 3$ paraméter értékeknél lesz gyöke az egyenletnek a valós számok halmazán. Először tekintsük a $p = 1$ esetet, erre azt kapjuk, hogy az egyenletnek minden valós szám megoldása. Ha $p \neq 1$, akkor oszthatjuk az egyenletet $(p - 1)$ -gyel. Tekintsük a kapott másodfokú egyenlet diszkriminánsát, ez pedig pozitív lesz. Oldjuk meg az egyenletet,

kapjuk, hogy **1. eset:** $\sin x = \frac{2}{p-1}$; **2. eset:** $\sin x = -(p+1)$. Valós gyök akkor van, ha ezek

közül legalább az egyik a $[-1; 1]$ intervallumba esik. Oldjuk meg a két kettős egyenlőtlenséget!

3341. $(0; 0)$ vagy $(1; 0)$ azon számpárok, amelyekre az egyenlőség minden valós x számra teljesül. Először helyettesítsünk $x = \pi - t$, majd helyettesítsünk $x = 2 \cdot \pi - t$! A második kapott eredményből $b = 0$ következik. Ezt visszahelyettesítve az előző eredménybe, kapjuk, hogy $a = k$, ahol k egész szám. Vegyük figyelembe, hogy a $\cos(a \cdot \pi)$ a $[-1; 1]$ intervallumba esik, ebből következtessünk arra, hogy $a = 0$ vagy $a = 1$.

3342. $\frac{-1 - \sqrt{10}}{2} \leq p \leq \frac{-1 + \sqrt{10}}{2}$ paraméterértékek esetén van valós megoldása az egyenletnek. Alkalmazzuk a következő helyettesítést: $p = p \cdot (\sin^2 x + \cos^2 x)$. A nullára rendezés után osszuk el az egyenletet $\cos x$ -szel, amikor ez nem nulla. Ekkor $\operatorname{tg} x$ -re kapunk egy egyenletet. Ha $p = 1$, akkor van az egyenletnek valós megoldása. Ha $p \neq 1$, akkor $\operatorname{tg} x$ -re másodfokú egyenletünk van. Ennek pontosan akkor van valós megoldása, ha a diszkriminánsa nemnegatív. Vizsgáljuk meg még azt az esetet, amikor $\cos x = 0$!

3343. $-\sqrt{2} \leq p \leq \sqrt{2}$ paraméterértékekre van az egyenletnek valós megoldása.

A $\cos^2 x = 1 - \sin^2 x$ helyettesítést végrehajtva, egy olyan egyenletet kapunk, amely $\sin^2 x$ -re másodfokú. Ennek pontosan akkor van valós megoldása, ha a diszkriminánsa nemnegatív. Ebből kapjuk, hogy $(1) -\sqrt{3} \leq p \leq \sqrt{3}$. Oldjuk meg az egyenletet $\sin^2 x$ -re! Használjuk fel, hogy $0 \leq \sin^2 x \leq 1$! Az egyik gyök nem eshet ide, a másiktól viszont azt kapjuk, hogy $(2) -\sqrt{2} \leq p \leq \sqrt{2}$. Az (1) és (2) közös része a (2) egyenlőtlenség.

3344. $x = -\frac{\pi}{4} + k \cdot \pi$ az egyenlet megoldása tetszőleges p valós paraméter esetén. Alakítsuk szorzattá még jobban az egyenlet jobb oldalát az $a^3 + b^3 = (a+b)(a^2 - a \cdot b + b^2)$ azonosság segítségével. **1. eset:** Ha $\sin x + \cos x = 0$, akkor $x_1 = -\frac{\pi}{4} + k \cdot \pi$, minden p valós szám esetén.

2. eset: Ha $\sin x + \cos x \neq 0$, akkor $0 = p \sin^2 x - (p+2) \cdot \sin x \cdot \cos x + p \cdot \cos^2 x$ alakra alakíthatjuk az egyenletet. **2. a) eset:** Ha $\cos x \neq 0$, akkor oszthatjuk az előző egyenletet $\cos x$ -szel. Ekkor kapunk $\operatorname{tg} x$ -re egyenletet, amelynek $p = 0$ esetén is van megoldása és ha $p \neq 0$, akkor a kapott másodfokú egyenletnek pontosan akkor van valós megoldása, ha az egyenlet diszkriminánsa nemnegatív. Ebből következik, hogy $-\frac{2}{3} \leq p \leq 2$ és $p \neq 0$. Tehát ebben az esetben nem minden valós p -re van megoldás. **2. b) eset:** Ha $\cos x = 0$, akkor az egyenletnek pontosan akkor van megoldása, ha $p = 0$.

3345. $x_1 = \frac{\pi}{2} + k \cdot \pi$, tetszőleges p valós paraméter esetén, $x_2 = \frac{\pi}{3 \cdot (p-1)} + l \cdot \frac{2 \cdot \pi}{p-1}$, ha

$p \neq 1$, $x_3 = -\frac{\pi}{3 \cdot (p-1)} + m \cdot \frac{2 \cdot \pi}{p-1}$, ha $p \neq 1$. Használjuk fel a

$\cos \alpha + \cos \beta = 2 \cdot \cos \frac{\alpha + \beta}{2} \cdot \cos \frac{\alpha - \beta}{2}$ azonosságot! Ennek a segítségével a következő alakra

hozhatjuk az egyenletet: $\cos x \cdot (2 \cdot \cos((p-1) \cdot x) - 1) = 0$.